

Bányász Judit

Vizuális megjelenítés: a szabatkézi divatrajz

NSZFI

Bányász Judit

Vizuális megjelenítés: a szabatkézi divatrajz

NSZFI

 A követelménymodul megnevezése:
Divat- és stílustervezés
 A követelménymodul száma: 0991-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-030-50

 A követelménymodul megnevezése:
Divat- és stílustervezés
 A követelménymodul száma: 0991-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-030-50

A SZABADKÉZI DIVATRAJZ KÉSZÍTÉSE ÉS ALKALMAZÁSA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

MIÉRT ÉS HOGYAN KÉSZÍTSÜNK SZABADKÉZI DIVATRAJZOT?

Pályázati felhívást hirdetnek valamilyen kollekció megtervezésére és a nyertes komoly díjazásban részesül. A határidő nagyon rövid csupán pár nap múlva lesz az elbírálás. Mindenképpen szeretne részt venni, de nincs idő minta darabot készíteni, azt lefotózni és beküldeni. Hogyan vehet mégis részt a versenyben? A legegyszerűbb és leggyorsabb út a szabadkézi divatrajz készítés, hiszen csak papírra, grafikai eszközökre és persze jó ötletre van szükség.

Üzleti megbeszélésen vesz részt. A felkérésnek megfelelően előre tájékozódik az igényekről, az elvárásokról, a felhasználható alapanyagokról, az anyagi lehetőségekről. Ezek figyelembevételével átgondolja és felépíti kollekcióját, lejegyzí javaslatait. Több megoldásra lát lehetőséget. Ekkor mindenképpen képi megjelenítésre van szükség, hiszen amit szóban elmond, amit elképzelsz az mások számára nem biztos, hogy ugyanazt jelenti. A verbális tájékoztatás félreértésekhez is vezethet. Ha azonban divatrajzot, modellrajzot készít az ötleteiről, akkor már minden egyértelműen elmagyarázható és külső szemlélő számára is ugyanazt fogja jelenteni. Ugyanakkor a megrendelő észrevételeit, kéréseit is azonnal le tudja vázolni, pontosítani, egyeztetni és később beépíteni a kollekcióba.

A következő tananyag a divatrajz készítés lépéseit, azokat az ismereteket tartalmazza, amelyek elsajátítása után az könnyedén elkészíthető

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A SZABADKÉZI DIVATRAJZ KIALAKULÁSA

Az emberekben mindig élt az igény az öltözetek változtatására és az újabb viseletek megismerésére. Albert Dürer készítette az **első divatrajzot** első divatrajzot 1495-ben. Az **első divatlapok** az 1770-es években születtek meg és kifejezetten a kortárs divat eseményeivel foglalkoztak. (a Lady's magazin Angliában, a Gallerie des Modes Franciaországban és a Journal des Luxus und der Moden Németországban) Ezt megelőzően divatbábuk segítségével terjesztették a legújabb kreációkat. Sokszor rézkarcokon, rézmetszeteken mutatták be a modelleket. A divatról szatírákat írtak, karikatúrákat készítettek és az érdeklődők erkölcsnemesítő hetilapokban olvashattak róla. Szabásmintakönyveket is kiadtak. A XVI. Századi kosztümkönyvek azonban csak az elmúlt korok és idegen népek viseleteiről szóltak. Az említett divatlapok nemcsak az aktuális divatról tudósítottak, hanem az új könyvekről, a színházi életről, a mindennapi környezet alakításáról, azaz egyfajta **életmód magazinok** voltak. A német Daniel Chodowiecki (1726–

1801) és a francia Gavarni (Sulpice Guillaume Chevalier, 1804–1866) már nem rézmetszés technikáját használta, hanem litográfiával készített divatrajzokat. A XX. Században a divat olyan tömegjelenséggé vált ami alól már senki sem vonhatta ki magát az ipari államokban. Paul Poiret, aki elsőként épített fel egy szabályos divatbirodalmat, kora fekete-fehér fotóival elégedetlen volt és ezért **önálló divatalbumban** mutatta be munkáit. Paul Iribe majd később Georges Lepape **rajzművészekkel** készítette el a ruháit ábrázoló csodás divatrajzokat. Ezek az illusztrációk Gazette du Bon Ton művészi ihletésű **divatlapban** jelentek meg. A divatillusztrátorok nemcsak a ruhákat, hanem a környezetet, az enteriőrt is bemutatták, azaz mintegy sugallták azt is, hogy hová illetve milyen alkalomra illik az adott öltözet. Valójában ezek a zsánerképek a mai reklámoknak feleltek meg, rámutattak arra is, hogy milyen **életstílussal** társíthatóak. A XXI. században már igen sok lehetőség van a kollekció bemutatására (fotó, divatlap, digitális divatrajz, videó, tv, reklámok, divat clipp, web-site stb.) de még mindig a „legkézenfekvőbb”, a leggyorsabb a szabadkézi divatrajz.

MI A DIVATRAJZ ?

„Ha a divatrajzról beszélünk, akkor három dologra gondolhatunk:

„1.) divattervező által készített **vázlatra**, melyen a leendő ruha, mint jelenség látható
 2.) a ruha arányait és **pontos szabásvonalát tartalmazó rajzra**, amely a mintakészítő szabómesterhez kerül aki ebből elkészíti a szabásmintát
 3.) egy divattervező, divatház kollekcióját bemutató, annak hangulatát hangsúlyozó alkalmazott grafikára, művészi értékű **divatillusztrációra**”¹

- **Vázlatot** akkor készít a tervező, amikor az ötleteit felvázolja nagy vonalakban. Nem dolgozza ki a terv minden részletét, csupán csak a sziluettet, a formai megoldás alapgondolatát veti papírra. Ilyenkor több felvetés szerepelhet egy helyen, sokszor egymásra rajzolva, javítgatva, ami a tervezés menetét, a gondolkodást képezi le. A vázlat bármilyen eszközzel készíthető, mert csupán a gondolatok rögzítése a cél, saját használatra emlékeztetőnek készül. A vázlat másik fajtája a színvázlat, amikor már a színharmóniák összeállítása a cél. Itt is többféle megközelítés létezik. Lehet festeni, papír kollázst, vagy a már meglévő anyagmintákból kollázst készíteni stb.
- A ruha **pontos szabásvonalát, arányait tartalmazó rajz** már sokkal kötöttebb, konkrétabb munka. Fontos, hogy minden részlet pontosan, értelmezhetően legyen megjelenítve. Ez a rajz ad útmutatást a szabásznak a készítendő modellhez. A pontos méretarányokat a felhasználandó kellékek leírását, esetleg varrási, eldolgozási javaslatokat, szöveges instrukciókat is tartalmazhat ez a munka. Olyan terv, amely már a végső megoldást mutatja és a próba után is csak kisebb változtatásokat, úgynevezett finomításokat kell végezni a kész modellen.

¹ Forrás: Csipes Antal: Divattükör, Osiris Kiadó 2006

http://hazaidivat.hu/via_blog/a_divatillusztracio_tortenete_fejezetindito_csipes_antal_divattukor_osiris_2006_080225.html utolsó megtekintés: 2010. május 19

- A **divatillusztráció** olyan vizuális megjelenítés, ami nem tartalmaz minden részletet, nem mutatja pontosan a kidolgozás módját, hanem a kollekció hangulatát sugallja. Nagy szerepe van a színeknek, az alapanyagok milyenségét, minőségét is érzékeltetni kell. A környezet, a háttér gyakran utal arra, hogy, milyen alkalomra, milyen évszakra, milyen korosztálynak szánja a tervező a modelleket. Ez a munka az érzelmekre akar hatni, a figyelmet, az érdeklődést akarja felkelteni. Ez a munka el akarja adni a tervet. Ez a munka valójában egy reklám.

MI A STÍLUSJEGY?

„STÍLUSJEGY nem más, mint a tervező stílusának jellemző eszköze, ismertetőjegye, pecsétje, mely rányomja jellegzetes vonásait a tervre. Felismerhetővé és ez által egyedivé teszi. Ilyen stílusjegy lehet egy visszatérő szín, egy felismerhető minta, egy különleges aláírás, vagy jellegzetes ábrázolási technikák használata pl.: sajátos vonalvezetés, egyszemű, haj nélküli, arc nélküli, fej nélküli modellrajzok, jellegzetes testszínezés (fekete, rózsaszín stb.) vagy éppen meghökkentő, szokatlan rajzkombinációk.”²

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Keressen könyvekben, az írott és elektronikus sajtóban példákat a háromféle divatrajzra és társaival vitassa meg melyik rajzot mikor célszerű használni. Indokolja meg miért pont azt a rajzot választotta.

2. feladat

Nézze meg **Máté W. Orsolya** által összeállított anyagot a híres külföldi tervezők technikáiról az interneten a divatrajzok 2. részében a divattervezők stílusjegyei cím alatt (<http://www.divatrajz.hu/site/trenddivatrajz.html>)³ Tanulmányozza **Csipes Antal: Divattükör** című könyvét, amelyben a magyar divattervezőkről is talál ismertetést.

A látottak alapján keressen példákat jellegzetes stílusjegyeket felmutató tervezőkre és gyűjtse ki, összegezze ezeket a stílusjegyeket. Önállóan válogasson közülük úgy, hogy a későbbi munkája során, kiemelve bizonyos részelemeket, vagy akár az egész felfogást adoptálva, saját személyiségén átszűrve, alkalmazni tudja. Jegyezze le ezeket a megfigyeléseit.

² Forrás: Máté W. Orsolya: Híres külföldi tervezők technikái, www.divatrajz.hu 2010. május 19

³ Forrás: <http://www.divatrajz.hu/site/trenddivatrajz.html> utolsó megtekintés: 2010. május 19

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Keressen híres tervezőktől divatrajzokat és azok kivitelezett modelljeit bemutató fotókat. Vitassa meg tanuló társaival, hogy mennyire egyértelmű a divatrajz és az elkészített ruhadarab kapcsolata. Meddig terjedhet az alkotói szabadság a divatrajzban? Kell-e határokat felállítani?

MUNKANYAG

2. feladat

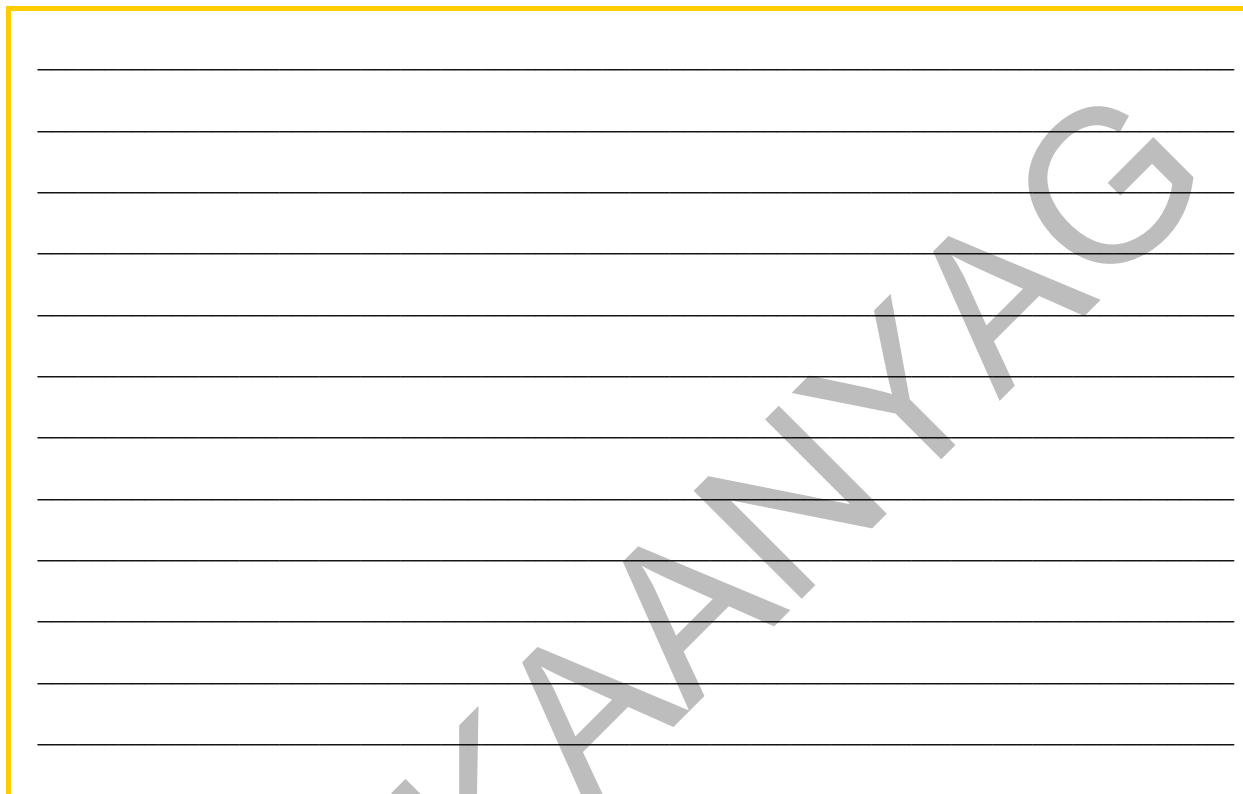
Keressen megjelent újság cikkeket, írásokat a divatlapok kulturális szerepéről a kezdetektől napjainkig. Hogyan változott meg a divatlapok szerepe és mi lehetett az oka?

MUNKANYAG

3. feladat

Melyik volt az első kimondottan nőknek készült lap és mit tekintett fő céljának?

Melyik típusú mai újság az, amelyik átvette a nem kifejezetten a divattal foglalkozó területeket?

4. feladat

Keresse meg melyik híres divattervezőket jellemzi az alábbi kérdésekre megadott válasz.

1. Melyik híres divattervezőre jellemző a róla elnevezett tejes(encián) kék?
2. Melyik híres divattervezőre jellemző a róla elnevezett ragyogó, narancsos piros szín?
3. Melyik tervezőre jellemző a fémes, csillogó testre tapadó és az állatmintás anyagok használata?
4. Melyik tervezőre jellemző a kék-fehér matróz csíkos minta használata?

A sor hosszan folytatható, a kérdezett személyek csak kiragadott példák. Kutasson még ehhez hasonló példákat, ossza meg új felfedezéseit, ismereteit tanárával és tanulótársaival is. Ismertesse velük hol talált rá az újabb információkra.

A large rectangular box with a yellow border, containing 15 horizontal lines for drawing or writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Más tervezők is választhatóak. A bemutatott munkák példaként szerepelnek.

1. ábra. Elsa Schiaparelli kalap tervei és egy elkészített modell⁴

2. ábra. Elsa Schiaparelli terve és elkészített modellje⁵

⁴ Forrás: Francois Baudot: Schiaparelli, Magier der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1997, 21. és 22. kép

3. ábra. Elsa Schiaparelli terve és az elkészült modell⁶

4. ábra. Elsa Schiaparelli terve és az elkészült modelje⁷

⁵ Forrás: Francois Baudot: Schiaparelli, Magier der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1997, 9. és 10. kép

⁶ Forrás: Francois Baudot: Schiaparelli, Magier der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1997, 13. és 14. kép

⁷ Forrás: Francois Baudot: Schiaparelli, Magier der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1997, 23. és 24. kép

5. ábra. Jeanne Lanvin terve és az elkészített modell⁸

6. ábra. Emilio Pucci terve és az elkészített modell⁹

⁸ Forrás: Elisabeth Baillé: Lanvin, Mager der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1997, 7. és 8. kép

⁹ Forrás: Mariucca Casadio: Emilio Pucci, Mager der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1999, 21. és 22. kép

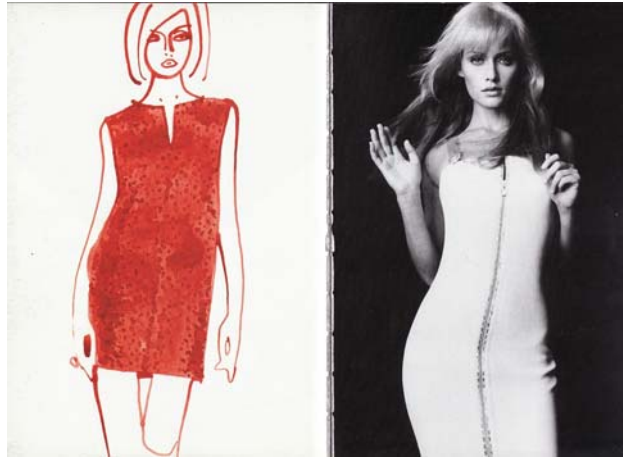
7. ábra. Emilio Pucci terve és az elkészített model¹⁰

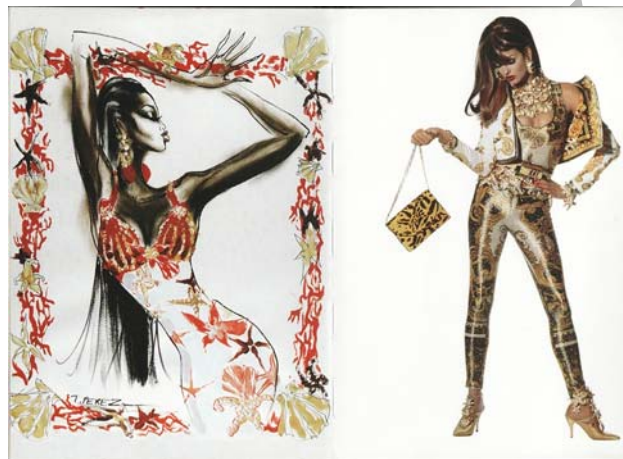
8. ábra. Kenzo terve és az elkészült modell¹¹

¹⁰ Forrás: Mariucca Casadio: Emilio Pucci, Magier der Mode sorozat, Schirmer/Mosel Kiadó 1999, 11. és 12. kép

¹¹ Forrás: Ginette Sainderichin: Kenzo, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson Ltd, London 1999, 38. és 39. kép

9. ábra. Versace terve és az elkészített modell¹²

10. ábra. Versace terve és az elkészült modell¹³

¹² Forrás: Richard Martin: Versace, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson, Ltd, London 1997, 13. és 14. kép

¹³ Forrás: Richard Martin: Versace, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson, Ltd, London 1997, 17. és 18. kép

11. ábra. Versace inspirációja és az elkészült modell¹⁴

2. feladat

A kezdeti időszakról a témával kapcsolatos információt talál az alábbi web oldalon:
<http://www.sulinet.hu/tart/fcikk/Kk/0/32279/1>

A múlt-kor történelmi portálon talál ismereteket erről a témáról:

http://www.mult-kor.hu/20091227_vibralo_hetkoznapiok_jellemezték_a_reformkor_vilagat?print=1¹⁵

A Corvina Kiadó **Mindennapi történelem** című sorozatában jelent meg **Fábri Anna** olvasmányos kötete, amely a reformkor izgalmas világát, öltözködési szokásait ismerteti meg az olvasóval.

3. feladat

Az 1849-től megjelenő „**Hölgyfutár**” fő célja a szórakoztatás volt. Az első olyan lap, amely kimondottan nők részére készült és a szabás és kézimunka ívek, kották, divatképek mellett elbeszéléseket, verseket is tartalmazott. Az 1857-ben kiadott „**Nővilág**”-ban már a külföldi divatújdonságokról, a francia divat változásairól, világhírű színésznők, énekesnők fellépéseiről lehetett olvasni. További információk találhatóak: Magyar nők a dualizmus korában című írásban (iqdepo//b./Magyar női lapok(Dimenzio#21))¹⁶

¹⁴ Forrás: Richard Martin: Versace, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson, Ltd, London 1997, 44. és 45. kép

¹⁵ Forrás: http://www.mult-kor.hu/20091227_vibralo_hetkoznapiok_jellemezték_a_reformkor_vilagat?print=1utolsó megtekintés: 2010. május 20

¹⁶ Forrás: iqdepo//b./Magyar női lapok(Dimenzio#21...utolsó megtekintés: 2010. május 20

Az életmód magazinok.

4. feladat

Olyan jellegzetes stílusjegyek, amelyeket hallván csak egyetlen tervező jut mindenkinek az eszébe:

- Jeanne Lanvin-ra (1867–1946) jellemző az általa használt és kedvelt tejes(encián)kék, amit úgy is hívtak, hogy **lanvin-kék**.
- Valentino Garavani(1932–) kedvenc színe a fényes, ragyogó narancs piros, a **valentino-piros**, ami védjegyévé is vált.
- Dolce & Gabbana tervező párosra jellemző a **fémes, csillogó**, testre tapadó anyagok és az **állatminták** használata.
- Jean Paul Gaultier(1952–) az a tervező akinek szinte védjegyévé vált a széles **kék-fehér matróz csíkos** t-shirt. Igen gyakran ő maga is ilyet visel.

A DIVATRAJZ KÉSZÍTÉSNEK FÁZISAI: AZ ÖLTÖZET ÁBRÁZOLÁSA

ESTFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Elképzeléseinket nem elegendő szóban elmondanunk az érdeklődőknek vagy az esetleges megrendelőknek, mert sokszor félreérthető vagy nem egyértelmű számukra az, amiről beszélünk. Meglévő kollekció esetén a helyzet nagyon egyszerű. Vagy a kész modelleket mutatjuk meg, vagy a róluk készült fotókat. Ha a terveinkről van szó, amelyek csak a saját elképzelésünkben léteznek, már egészen más a helyzet. Ekkor kell valamilyen vizuális megjelenítési módot találnunk, ami mindenki számára világos, egyértelmű és követhető. A legegyszerűbb ezek közül a szabadkézi divatrajz, ami mindig „kéznél van” és semmiféle különleges eszközt, előkészületet nem igényel. Természetesen, a gyors vázlattól kezdve a nagyon rafinált, látványos ábrázolásig, igen sokféle módszer alkalmazható, de mindegyikhez tudni kell a divatrajz készítés alapvető szabályait.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Ismerni kell az alak és drapéria rajz szabályait, technikáit, szükség van a textilipari alapanyagok ismeretére is.

A jó divatrajzban mind a figura, mind az öltözet, mind az alapanyag és forma bemutatása esztétikus, érzékletes és külső személy számára is értelmezhető..

AZ ÖLTÖZET ÁBRÁZOLÁSA

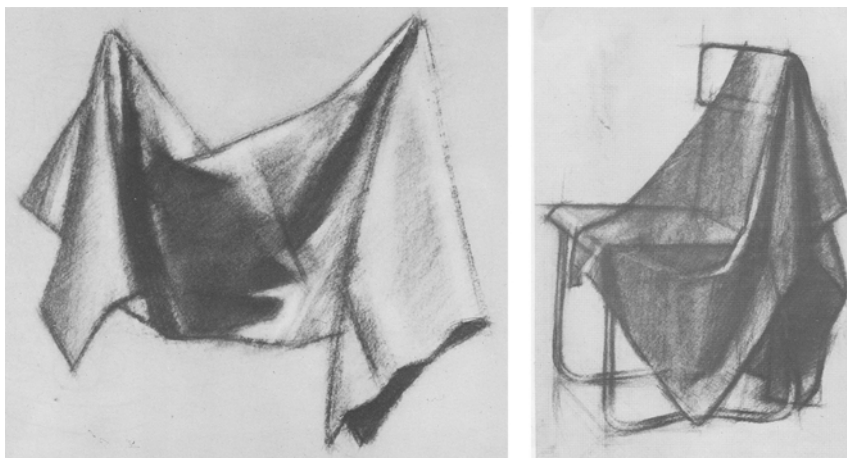
1. Klasszikus drapéria rajz készítése

A klasszikus drapéria rajz esetében az anyagkarakterek naturalisztikus ábrázolásáról, a textil fajták viselkedése és a formák összefüggéseinek alapos tanulmányozásáról beszélünk.

A felfüggesztési pontok határozzák meg a drapéria szerkezetét, formai alakulását.

Az alapanyag minősége befolyásolja a drapéria fényét, tónusát, esését. A sűrű szövésű anyag sajátossága a kemény törésű redőzet, a lazán szőtt anyagé (bársony, fátyol, selyem) az öblösen görbült, puha, lágy esésű redőzet. Egészen kevés és nagy redők keletkeznek a vastag posztók (nemezanyag, csuha) esetében.

A drapéria fő tömegét, részarányait, a támasztó pontokról induló esését, vonalvezetését gondosan kell elemezni mielőtt, lerajzoljuk.

12. ábra. drapéria tanulmányrajzok: két ponton és több ponton függesztett drapériák¹⁷

„A figurákat borító kelméken mutatkozzék meg, hogy a figurák valójában beléjük burkolóztak, a redőzettel tömören mutasd meg a figurák tartását és mozgását, és óvakodj a sok összevissza redőtől, mindenekfelett a kidomborodó testrészek fölött: hogy jól felismerhetőek legyenek.”¹⁸

13. ábra. Barcsay Jenő: Tanulmányfejek, ceruzarajz részlet 1955 és ifjabb Holbein, Hals: ifj. Morus János, ceruzarajz 1527¹⁹

¹⁷ Forrás: Szalay Zoltán: Kockától az aktig, Corvina kiadó 1974, 56. és 57. oldal

¹⁸ Forrás: Leonardo da Vinci : A festészetről, Corvina Kiadó 1967, (IV. rész, A drapériákról: 529. a figurákat borító kelmékről)

¹⁹ Forrás: Szalay Zoltán: Kockától az aktig, Corvina kiadó 1974, 81. és 100. oldal

A japán művészetben a drapéria ábrázolása síkban történik, a textil mintákat síkban, kiterítve rajzolják meg, és erre a felületre húzott vonalakkal érzékeltetik a drapéria mozgását. A szecesszióban is ugyanezt az eljárást követik. A reneszánsz művész, Leonardo a vonal mellett, a tónusokat és a színt is felhasználja a térbeliség kifejezésére.

14. ábra. Edo korabeli tinta kép és Leonardo da Vinci drapéria tanulmánya, vörös alapozású papíron ezüstceruza, ecset, fehér fedő festék és fekete festék.²⁰

2. Anyag ábrázolás

Anyag féleségek, anyag karakterek, minőségek ábrázolása, külső szemlélő részére is értelmezhető megjelenítése különböző grafikai technikákkal. Például másképpen kell lerajzolni egy könnyű, légies selymet és másképpen kell érzékeltetni a nehéz, tömör bársony anyagot.

15. ábra. Jan van Eyck: az Arnolfini házaspár, olajkép 1434, Ingres: Madame Moitessier, olajkép 1850, La Gazette do Bon Ton: Estélyi ruha, színes nyomat 1814²¹

²⁰ Forrás: Roger Goepper: Shogun, Tokuwa Art Museum 1983, 139. oldal és Heribert Hutter: a művészi rajz története és technikája Corvina kiadó 1966, 51. oldal

16. ábra. Erté : Divat illusztrációk a „Harper’s Bazar” újságból, tus (vonal-folt-tónus játék)²²

17. ábra. Aubrey Beardsley illusztrációi, tus (a vonal, a folt és a tónus ellentétére épülő ábrázolás mód)²³

²¹ Forrás: Micael Levey: A festészet rövid története, Corvina Kiadó 1972, 69. és 277. oldal és James Laver: Costume & Fashion, Thames and Hudson Ltd 1982, borító lap

²² Forrás: Stella Blum: Design by Erté, Dover Publications, Inc. New York 1976, 68., 50. és 72. oldal

Az anyagok minőségét meghatározza az alapanyag, a szövés mód, és a kikészítési mód. Ezek a tényezők erősen befolyásolják az anyagok felhasználási területét.

3. Kiterített, készruha darab lerajzolása

A forma, a szín, a mintázat, az arányok és részletek valósághű bemutatása a cél úgy, hogy az külső szemlélő számára is egyértelmű legyen.

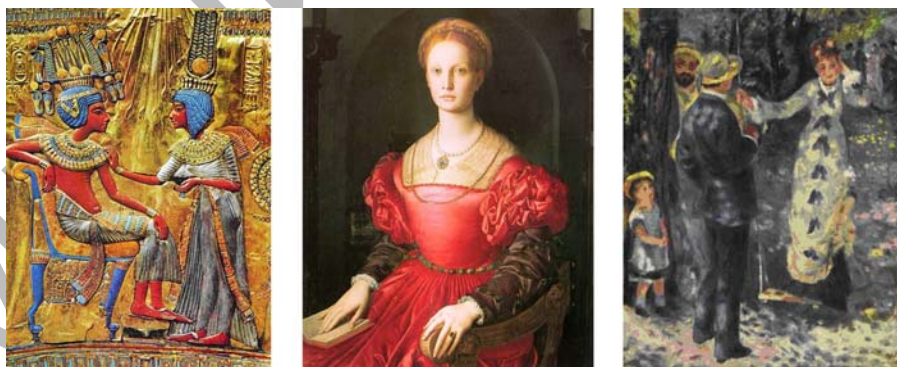

18. ábra. Síkba kiterített ruhadarabok ábrázolása, filctoll és akvarell²⁴

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Hasonlítsa össze az ókori egyiptomi, a reneszánsz és az impresszionizmus anyag ábrázolásait.

19. ábra. Ókori egyiptomi, reneszánsz és impresszionista alkotások²⁵

²³ Forrás: Georges Herscher: Aubrey Beardsley, Chene kiadó 1976, 65. és 69. kép

²⁴ Forrás: Caroline Tatham & Julian Seaman: Fashion design drawing course, Barron's Kiadó, 89. oldal

Az **Ókori egyiptomi** művészetre a stilizált, síkbeli, aprólékos, a **reneszánsz** művészetre a valóságű, sokszor fotó-naturális, a fény-árnyékhatásokat bemutató, térbeli, az **impresszionista** irányzatra a vázlatos, könnyed, alapjában véve síkszerű, de a hideg-meleg színek egymás mellé helyezésével mégis plasztikus hatást elérő drapéria ábrázolás a jellemző.

2. feladat

Elsajátított ismereteire alapozva keressen a művészettörténetben további példákat az erősen stilizált és a naturális anyagábrázolásokra. Kosztüm történeti tanulmányait felhasználva készítsen jegyzeteket az alkalmazott textilek típusairól. Tanulótársaival közösen próbálja beazonosítani azokat a látottak alapján. Indokolja meg következtetéseit. Milyen vizuális eszközökkel, hogyan ábrázolták érzékletesen, mindenki számára érthető módon a különböző típusú textilféleségeket? Az elemzés eredményét a későbbi munkáiban hasznosítsa.

²⁵ C. Desroches-Noblecourt: Tutanhamon, Corvina Kiadó 1967 (Tutanhamon trónszéke) , 30. oldal és <http://www.google.com/images?q=bronzino&um=1&hl=hu&tbs=isch:1&sa=N&start=60&ndsp=20> (Angelo Bronzino: Lucretzia Panciatichi portréja és Pierre-Auguste Renoir: A hinta) utolsó megtekintés: 2010. május 20

3. feladat

A különböző minőségű textileket, azok viselkedését a térben, az emberi testen a gyakorlatban is meg kell ismerni. A szövés mód, az alapanyag, a fajsúly befolyásolja a kelme esését, redőzését, mozgását. Ez a feladat segít megismerni az anyagok tulajdonságait, amelyek meghatározzák későbbi felhasználhatóságuk területeit.

Egyszerű téglalap formájú, különböző típusú anyagokat próbababára tűzzön fel úgy, hogy annak jellege, szépsége érvényesülni tudjon. (10–15 perc) Törekedjen az anyag szerkezetéből adódó jellegzetességek kiaknázására és ne azok ellenében munkálkodjon. Ne ragaszkodjon egy tökéletes ruha-forma kialakításához, inkább csak jelzés értékű legyen a végeredmény.

20. ábra. Hurkolt kelme, elasztikus vászon, matlaszé anyagok

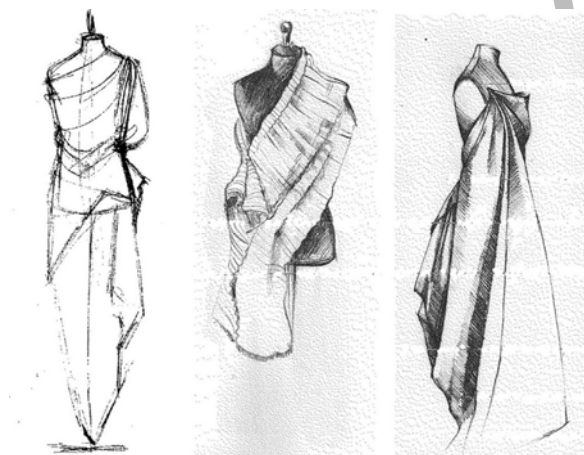

21. ábra. Elasztikus vászon, matlaszé, len-viszkóz kevert anyagok

4. feladat

A feltűzött drapériát rajzolja le több nézetből. Először a próbababát méretarányosan vázolja fel (nyak, test, láb), majd erre rajzolja rá a drapéria szerkezetét, a rögzítési, alátámasztási pontokat, a ráncokat. A következő fázisban a fény-árnyék játékot tónusokkal érzékeltesse. Nem kell minden apró gyűrődést, törést szolgáian lemásolni, csak a lényeges ráncok legyenek feltüntetve. Az anyagok minőségének érzékeltetéséhez fontos a megfelelő technikai eszköz és eljárás megválasztása. **Kísérletezzon!** Többféle technikával ábrázolja ugyanazt a beállítást míg a legmegfelelőbbet megtalálja.

Kis csoportokban dolgozzanak, elkülönülve, úgy hogy a másik csoport drapériáját ne láthassák. A munka végeztével nézzék meg egymás munkáit. Először csak a rajz alapján határozzák meg milyen kelméről készült a kép, majd azonosítsák az ábrázolt anyagot a valódival.

22. ábra. Drapéria tanulmányok vonalrajz (egyszerű szerkezeti rajz) pamutvászon, és tónusos rajzok: síkkötött kelme és matlaszé

23. ábra. Különböző karakterű anyagok ábrázolása, színes filctoll, fekete és színes ceruza

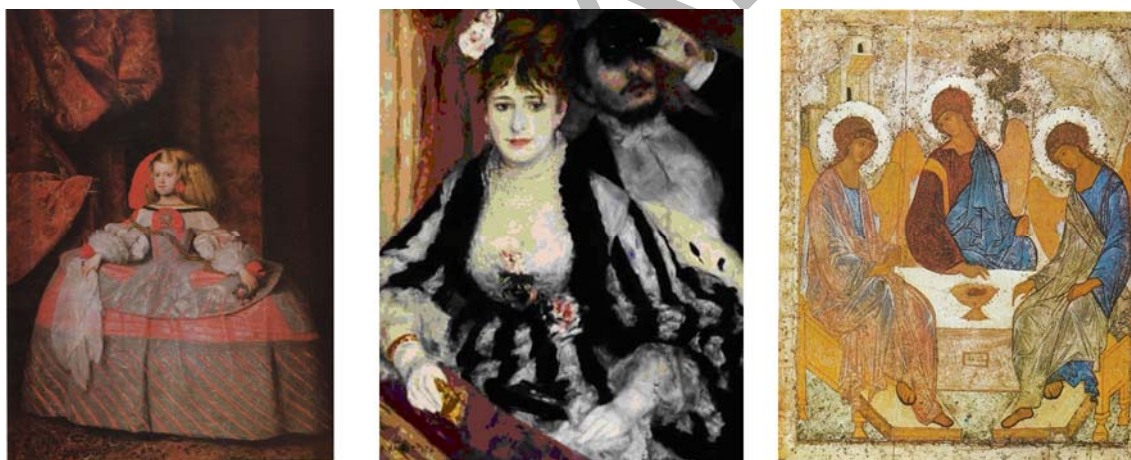
ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Elemesse az alábbi képeken a drapéria ábrázolásokat, határozza meg melyik milyen stílusba tartozik.

24. ábra. különböző korokból származó öltözet ábrázolások²⁶

25. ábra. különböző korokból származó öltözet ábrázolások²⁷

²⁶Forrás:

<http://images.google.com/images?q=tutanhamon&um=1&hl=hu&tbs=isch:1&sa=N&start=340&ndsp=20> (ókori egyiptomi falfestmény) utolsó megtekintés: 2010. május 20

<http://www.google.com/images?q=bronzino&um=1&hl=hu&tbs=isch:1&sa=N&start=60&ndsp=20> (Angelo Bronzino: Toledói Eleonóra fiával, 1545) és Micael Levey: A festészet rövid története, Corvina Kiadó 1972 (Georges Seurat: Vasárnap délután a Grande Jatte szigetén) 299. oldal és

2. feladat

Komponáljon meg egy drapériatűzést próbababán műszörméből és színmintás szövött kelméből. Rajzolja le ugyanazt a beállítást többféle technikai eszközzel A4-es rajzlapon.

3. feladat

Kötött, hurkolt alapanyagokból állítson össze drapériatűzést próbababán és ábrázolja azt tetszőlegesen választott technikai eszközzel A4-es rajzlapon.

4. feladat

Tetszőlegesen kiválasztott anyagból készítsen drapériatűzést a próbababán és örökítse minél többféle grafikai technikai eszköz felhasználásával.

5. feladat

Saját ruhatárából válogasson ki alap ruhadarabokat (szoknya, nadrág, póló, blúz, mellény blézer stb.), terítse ki síkban és rajzolja le úgy, hogy a forma, a szabászati megoldások és elemek, (gallér, mandzsetta, zseb stb.) záródások (gombolás, húzózár stb.), díszítések (tűzés, paszpól, applikálás, betétek stb.) külső szemlélő számára is érthető és egyértelmű legyen.

6. feladat

Keressen könyvekben, magazinokban, divatlapokban példákat a síkban kiterített öltözet ábrázolásokra. Nézze meg a Burda divatlap szabászati mellékletét. Hasonlítsa össze a rajzokat és válassza ki azt közülük, amelyik véleménye szerint a legérthetőbben mutatja be a szabászati megoldásokat. Állítson össze egy bemutató lapot a legjobbnak ítélt munkákból. Nézze meg tanulóitársai feladat megoldásait és közösen beszéljék meg ki, mit, miért választott. Fogalmazzák meg a tanulságokat.

²⁷ Forrás: Prado XIV–XVIII. Századi festmények, Corvina Kiadó 1972 (Diego Velázquez: Margit infánsnő) 75. oldal és [http://www.google.com/images?um=1&hl=hu&tbs=isch%3A1&sa=1&q=rubljev&aq=f&aqi=&aql=&oq=&gs_rfai=](http://www.google.com/images?um=1&hl=hu&tbs=isch%3A1&sa=1&q=renoir&aq=f&aqi=g2&aql=&oq=&gs_rfai=és(Auguste Renoir: A páholy) utolsó megtekintés: 2010. május 20 és <a href=) (Andrej Rubljov: Szentháromság ikonja 1411, Zagorszk) utolsó megtekintés: 2010. május 20

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A 24. ábrán látható alkotások:

- egyiptomi sírfestmény i.e. 1420–1411, Medinet Habu/ stilizált, síkszerű
- Angelo Bronzino: Toledói Eleonóra fiával, 1545 (reneszánsz)/fotó-naturalista, plasztikus
- Georges Seurat: Vasárnap délután a Grande Jatte szigetén (impresszionista: pointilista)/ síkszerű, de plaszticitást ad a hideg-meleg pontok egymás mellé helyezésével

A 25. ábrán látható alkotások:

- Diego Velázquez: Margit infánsnő (barokk) fotó-naturalista, plasztikus
- Auguste Renoir: A páholy, 1876 (impresszionista) síkszerű, de plaszticitást ad a hideg-meleg színfoltok egymás mellé helyezésével, vázlatos
- Andrej Rubljov: Szentháromság ikonja 1411, Zagorszk(középkori) síkszerű, stilizált

2. feladat

Többféle megoldás lehetséges. A bemutatott munkák példaként szerepelnek

26. ábra. Ugyanazon alapanyagok többféle technikával bemutatva (fekete ceruza, színes pasztellkréta és akvarell)

3. feladat

Többféle megoldás lehetséges. A bemutatott munkák példaként szerepelnek.

27. ábra Hurkolt és síkkötött alapanyagok bemutatása különböző technikákkal (színes ceruza, akvarell)

4. feladat

Többféle megoldás lehetséges. A bemutatott munkák példaként szerepelnek.

28. ábra Különböző technikák alkalmazása ugyanazon drapéria leképezésekor (fekete ceruza, lavírozott tus, színes filctoll)

29. ábra. Különböző anyagok ábrázolása (színes filctoll és ceruza)

5. feladat

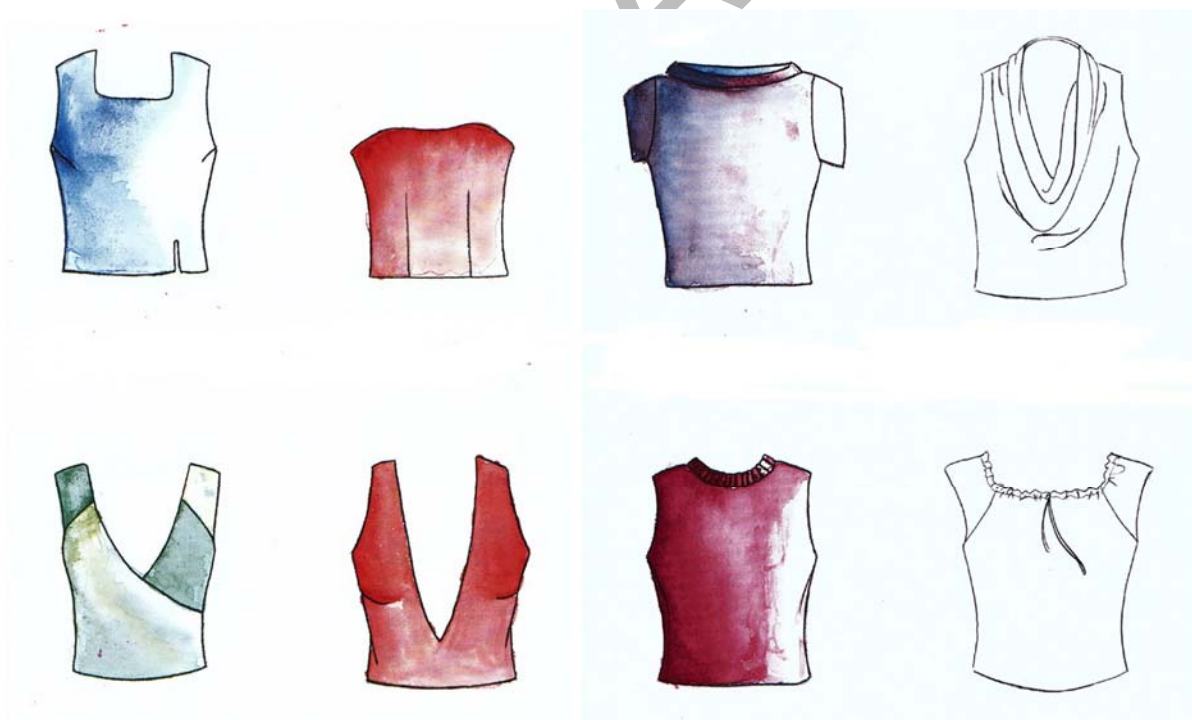

30. ábra. Síkba kiterített ruhadarabok (fekete ceruza és akvarell)²⁸

²⁸ Forrás: Mode Zeichen Grundtechniken und design, Parragon Kiadó, 147. és 161. oldal

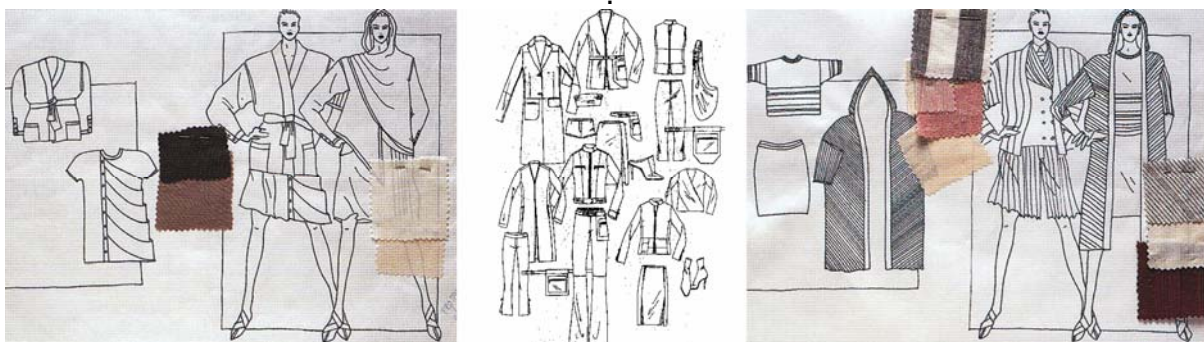
31. ábra. Síkba kiterített ruhadarabok rajza (fekete ceruza és pitt kréta)²⁹

32. ábra. Síkba kiterített ruhadarabok rajza (fekete ceruza és akvarell)³⁰

²⁹ Forrás: Mode Zeichen Grundtechniken und design, Parragon Kiadó, 171. és 139. oldal

6. feladat

33. ábra. Síkba kiterített és figurán bemutatott modell rajzok, anyag minták (csőtoll)³¹

Ügyelni kell a modelleken belül a helyes arányok megtartására akkor is, amikor nem figurán, hanem csak kiterítve mutatja be. Az anyagábrázolásakor a mintázat léptékét a modell léptékéhez kell arányítani. Ebben nagy segítséget ad, ha viszonyítási alapként ez eredeti anyagminta is rendelkezésre áll.

³⁰ Forrás: Mode Zeichen Grundtechniken und design, Parragon Kiadó, 117. és 119. oldal

³¹ Forrás: C. Tatham & J. Seaman: Fashion Design Drawing Course, Barron's Kiadó, 87. oldal

A DIVATRAJZ KÉSZÍTÉSÉNEK FÁZISAI: A FIGURA ÉS DRAPÉRIA ÁBRÁZOLÁSA EGYSZERRE

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Szakmabeliek számára sokszor elegendő a kiterített modellrajz, hiszen ők már sokszor találkoztak, dolgoztak hasonlóval és könnyedén felismerik, "beméretezik" a modellt. Ha azonban olyan személynek kell bemutatnunk terveinket, aki nem jártas a divattervezésben, a kivitelezésben akkor sokkal hatásosabban tudjuk megismertetni a leendő modellel, ha emberi figurára rajzoljuk. Ilyenkor, még a divatgrafikában alkalmazott elnyújtott figurák esetében is, a valódi arányok, méretek jól érzékelhetőek. A figura mozdulata, tartása, környezete plusz információkat is nyújthat a szemlélőnek, anélkül hogy azt szóban megemlítenénk.

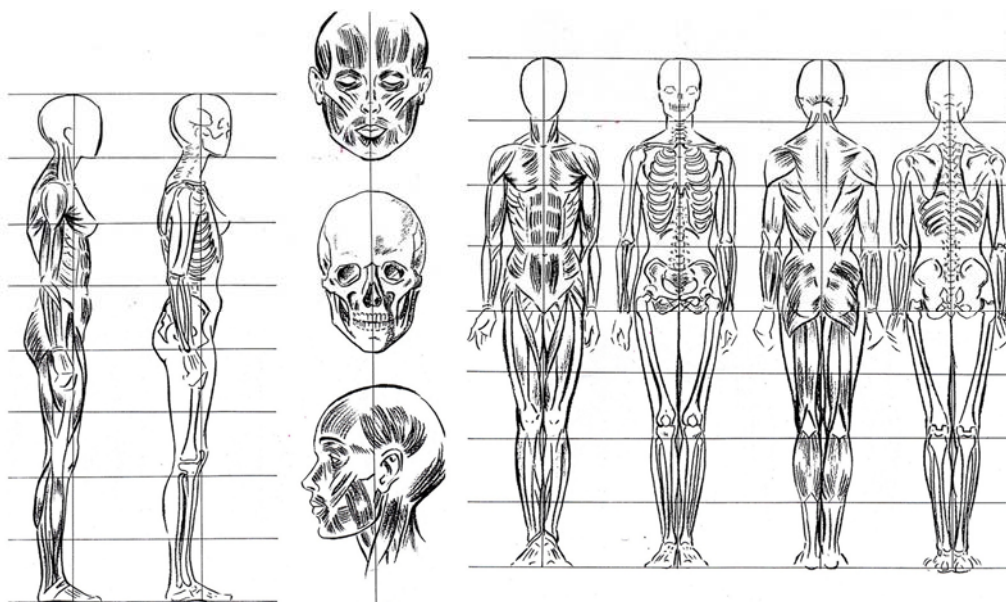
Hogyan lehet ábrázolni az emberi alakot? Milyen arányok érvényesülnek a természet utáni rajznál és melyet alkalmazzunk a divatgrafika esetében?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A FIGURA ÁBRÁZOLÁSA

1. Természet utáni rajz

Egész alakos tanulmányrajzok készítésekor az emberi test szerkezetének (csontrendszer, izomrendszer, ízületek), arányainak megismerése a cél.

34. ábra. Anatómiai ismeretek és arányok³²

2. Az arányosság és a művészi megjelenítés kapcsolata

„Az **aranymetszés** vagy **aranyarány** egy olyan arányosság, ami a természetben és művészetben is gyakran megjelenik, természetes egyensúlyt teremtve a szimmetria és az aszimmetria között. Aranymetszési arányok találhatók számos ókori épületen, középkori és reneszánsz képzőművészeti alkotásokon. Az ókori pütagoreusok (Püthagorasz és követői), akik szerint a valóság matematikai alapokon nyugszik. Az aranymetszésben a létezés egyik alaptörvényét vélték felfedezni, ugyanis ez az arány felismerhető a természetben is (például az emberi testen vagy csigák mészvázán). Az aranymetszés arányait tartalmazó formák máig nagy esztétikai értékkel bírnak, számos területen (például a tipográfiában vagy a fényképészetben) alkalmazzák őket. Az aranyarányt numerikusan kifejező irracionális $\Phi \approx 1,618$ számnak (görög nagy fi) számos érdekes matematikai tulajdonsága van.”³³

A **testfelosztás arányairól** (a test fő és részméreteinek egymáshoz viszonyítása) különböző korokban a művészek különbözőképpen gondolkodtak, más és más modulust alkalmaztak.

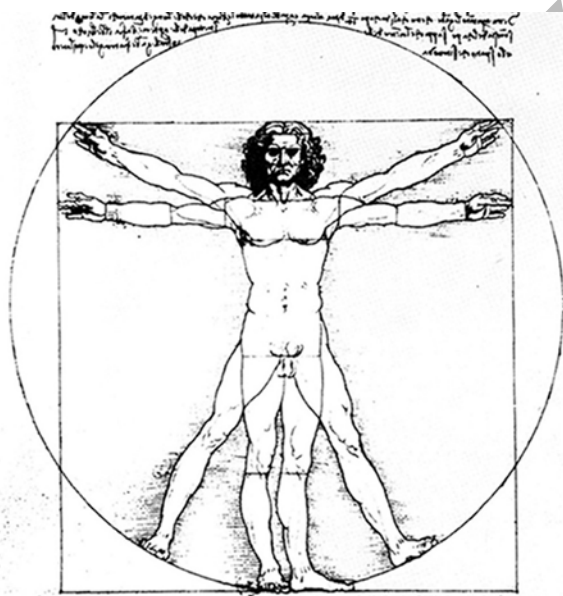
³² Forrás: A L. Arnold: Mode grafik,a Technical and Textbook for Fashion Colleges, Academies and Self-study 12. és 1. oldal

³³ Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Aranymetsz%C3%A9s> utolsó megtekintés: 2010. május 20

A **modulus** olyan mértékegység, mértékszám a művészetben, ami az arányokat határozza meg. Az egyiptomiaknál a középső ujj hosszát, a görög Polükleitosz a fejet (a klasszikus görög és római művészetben a fej nyolcszor fért bele a teljes testmagasságba), Leonardo az arc hosszát vette alapegységnek az emberi alak ábrázolásakor. A festészetről című művében részletesen kifejti tapasztalatait, nézeteit „az ember különböző állapotairól, valamint a testrészek arányairól”.

„Azt mondom: a testek általános méreteit a figurák hosszában érdemesebb szemügyre venni, és nem a szélességükben, mert dicséretre méltó és csodálatos a természet műveiben, hogy egyetlen teremtménye sem hasonlít pontosan a másikhoz, akármilyen fajta is.”³⁴

„És ha figuráidat mégis ugyanazon méretarány szerint szeretnéd megcsinálni, gondold arra, hogy majd nem lehet őket megkülönböztetni, pedig ilyesmit nem látni a természetben.”³⁵

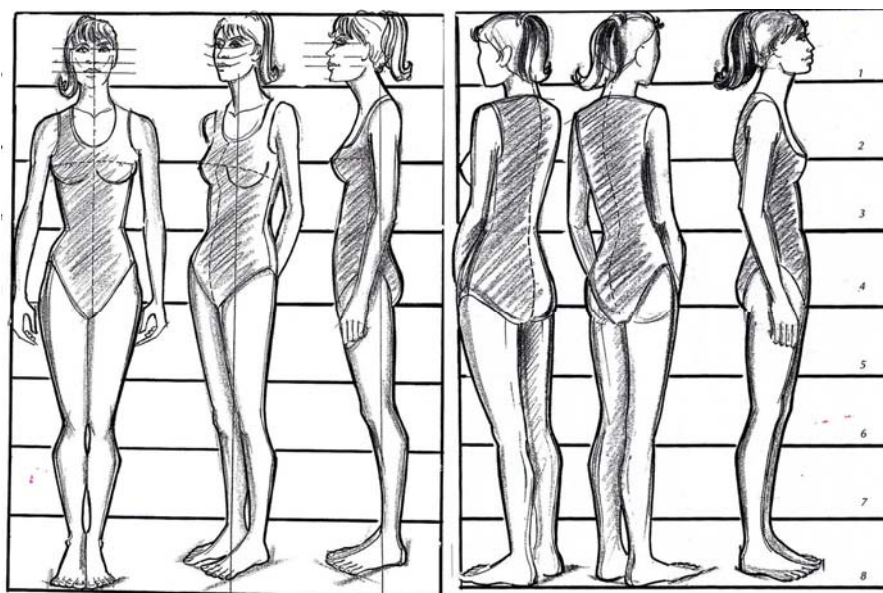

35. ábra. Leonardo :Az ember arányai,, tollrajz 1500 ³⁶

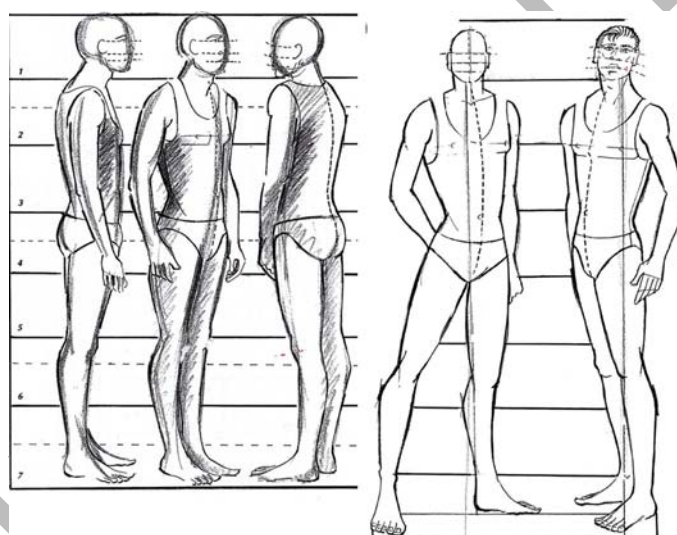
³⁴ Forrás: Leonardo da Vinci: A festészetről, Corvina Kiadó 1967, Harmadik rész: 270. A testek általános méretarányairól (a)

³⁵Forrás: Leonardo da Vinci: A festészetről, Corvina Kiadó 1967, Harmadik rész: 270. A testek általános méretarányairól (a)

³⁶ Forrás: Leonardo: A festészetről, Corvina Kiadó 1967....25. kép

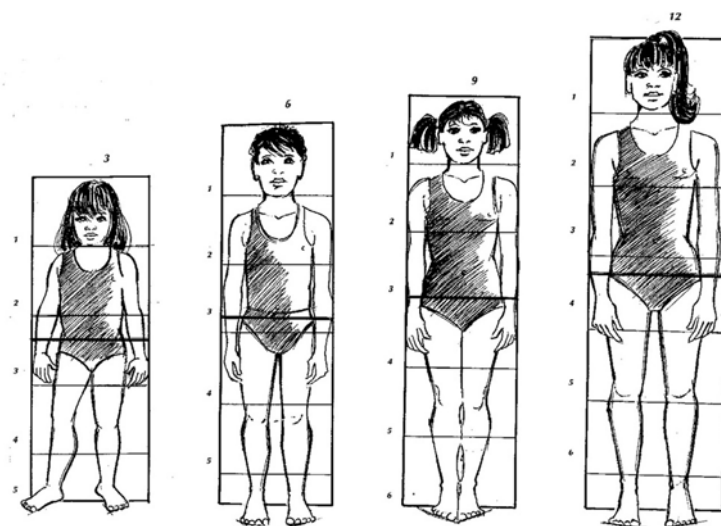
36. ábra. A női test természetes arányai³⁷

37. ábra. A férfi test természetes és megnyújtott arányai³⁸

³⁷ Forrás: Patrik John Ireland: Figure templates For Fashion Illustration, Batsford 2002, 7. és 8. oldal

³⁸ Forrás: Patrik John Ireland: Figure templates For Fashion Illustration, Batsford 2002 56. és 62. oldal

38. ábra. A kisgyerek és a kamasz test arányai³⁹

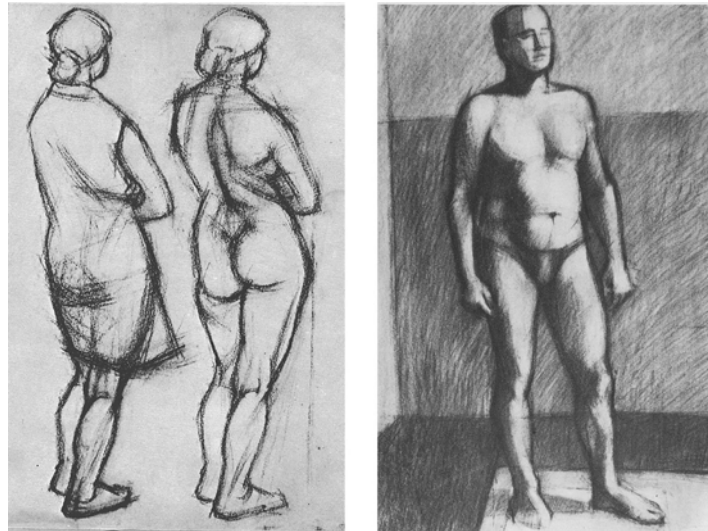
3. Az emberi figura függőleges és vízszintes tengelyei

A test súlypontja az a pont, amely körül egyenletesen oszlik el a test súlya. A nehézségi erő hatásaként a föld közepe felé törekszik. A **közönséges állás** esetében a test súlypontjából a talajra húzott merőleges vonal adja a súlyvonalat, amely a két láb között helyezkedik el.

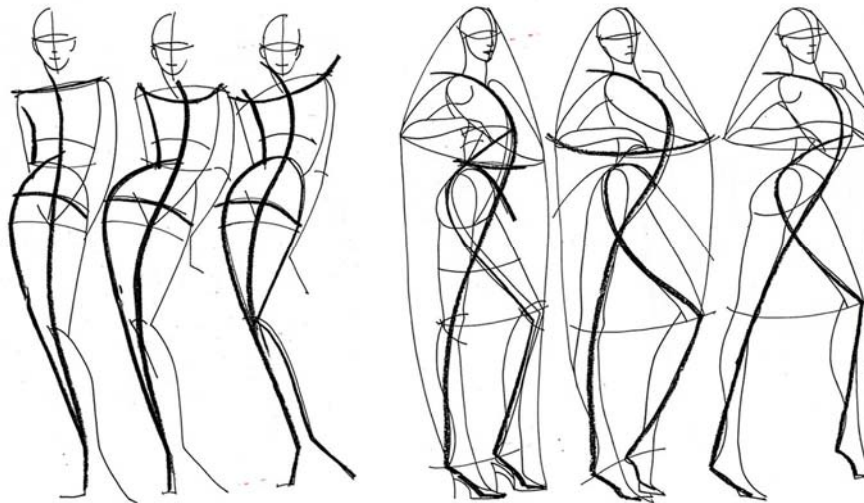
Másképp megfogalmazva: az álló, statikus állapot felvázolásakor az emberi test függőleges szimmetria tengelyét a nyakgödörtől a szemérem ízületig húzott képzeletbeli vonal adja, a vízszintes tengelyek a vállakon, a melleken, a derékvonalon, a csípőkön, a térdeken és a bokákon haladnak át.

A **kontrapozstos mozdulatban** (az emberi test tagjainak ellentétbe állítása) az ellentétes mozgások révén kialakult egyensúlyi helyzet jelenik meg. Nagyon fontos megfigyelni a különböző testrészek tengelyeinek egymáshoz viszonyított elmozdulását, a súlypont helyzetét.

³⁹ Forrás: Patrik John Ireland: Figure templates For Fashion Illustration, Batsford 2002, 78. és 79. oldal

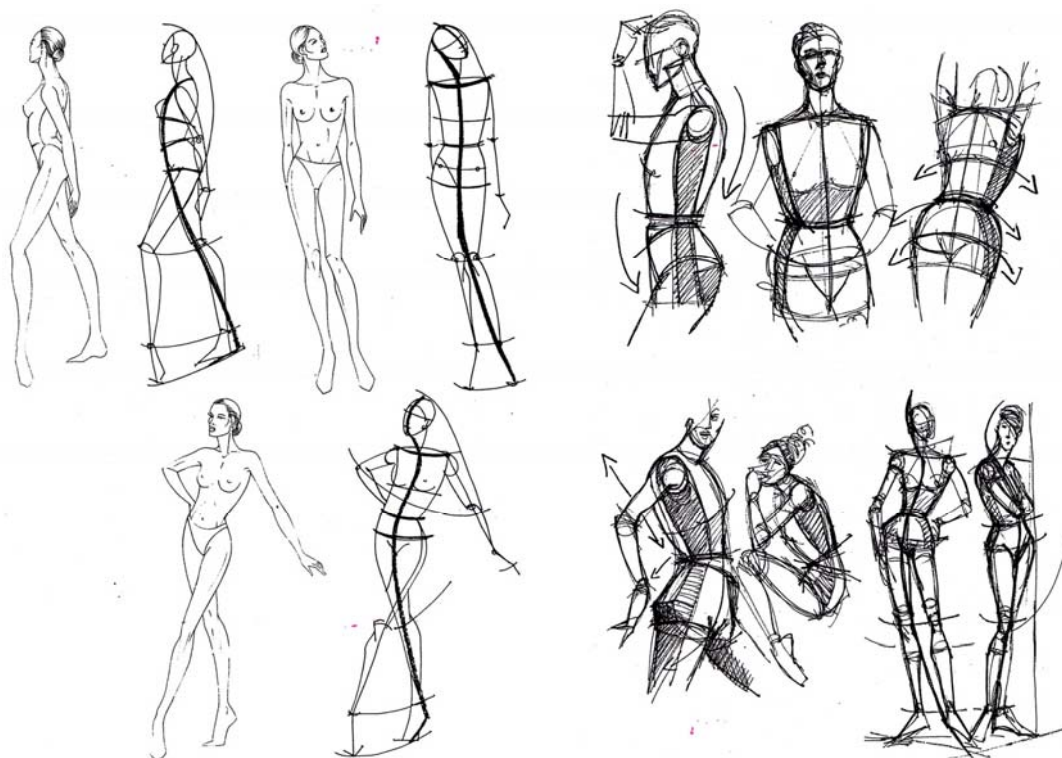
39. ábra. Természet utáni tanulmányrajzok (pitt kréta)⁴⁰

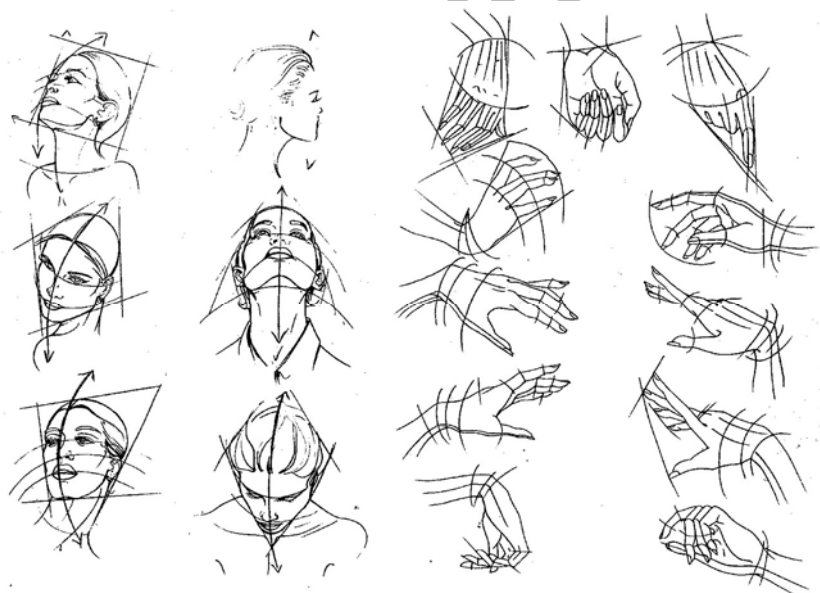
40. ábra. Az emberi test fő tengelyei és elmozdulásai (kontraposzt)⁴¹

⁴⁰ Forrás: Szalai Zoltán: A kockától az aktig, Corvina Kiadó 1974, 106. és 113. oldal

⁴¹ Forrás: Zeichen Für Modedesign, The Peppin Press 2001, 10.ÉS 102. oldal

41. ábra. Az emberi test fő tengelyei és elmozdulásai⁴²

43

42. ábra. A fej és a kéz fő tengelyei és azok változásai mozgás közben

⁴² Forrás: Zeichen Für Modedesign, The Peppin Press 2001, 98. és 80. oldal

⁴³ Forrás: Zeichen Für Modedesign, The Peppin Press 2001, 48. és 55. oldal

4. A krokizás (gyors mozdulatrajz)

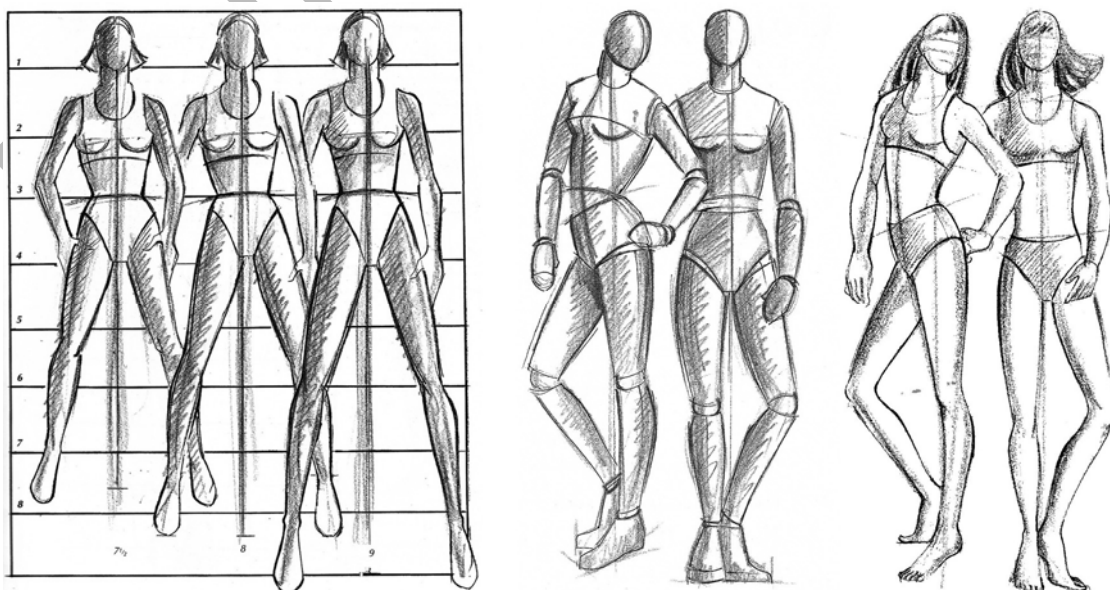
Az élő modell utáni gyors mozdulatrajz készítésekor az a cél, hogy alaposan megfigyelve a mozgulatot, egyre rövidebb idő alatt készítse el a fő jellegzetességeket bemutató krokik (10, 5, 3, 1 perces). Körbefutó, nem szaggatott, határozott vonallal vázolja fel, tömegében mutassa be az alakot, ne vesszen el a lényegtelen részletekben. A ceruza, a kréta, a filctoll, a csőtoll kitűnően megfelel erre a célra. Az ecset, az akvarell, a pác, a tus a feltétlenül történő megjelenítésnél használható eredményesen. Először egy alakos, később több alakos krokikat rajzoljon különböző technikákkal.

43. ábra. Krokik különböző technikával (fekete ceruza, pác, pitt kréta, akvarell)

5. Saját stílus kialakítása

Az emberi test arányainak átírása, stilizálása jellemző a divatrajzra. Legtöbbször deréktól lefelé megnyújtják a figurát. Minden elismert, híres tervező a rá jellemző, egyéni látásmód szerint alkotja meg divatgrafikáit, amelyről azonnal felismerhető, hogy ki a szerző.

44. ábra. A női test természetes és megnyújtott arányai, stilizált figurák⁴⁴

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Készítsenek egymásról vonalas mozdulat rajzokat ceruzával, filctollal. Minél kevesebb vonallal, határozottan fussa körbe a vonal a formát. A ruhán csak olyan karakteres ráncokat jelöljön, ami a mozdulat következtében keletkezett és azt jellemzi.

2. feladat

Páccal, akvarellel színfoltokra bontva mutassa be a mozdulatot. Ügyeljen a színek összhangjára, keverje azokat egymással, nagy hangsúlyos foltokat használjon.

Kezdetben 10–15 percig, később egyre rövidebb ideig, a legvégén próbáljon már csak 1 percig dolgozni.

3. feladat

A feladat végeztével nézzék meg egymás munkáit és válasszanak ki mindenkitől egy legjobban tetsző rajzot. Indokolják meg választásukat, elemezzék a munkákat közösen. Vitassák meg a hibákat és az erőnyeket tanárunkkal. A következő rajzoknál önállóan használja fel a közösen megfogalmazott tanulságokat.

4. feladat

Beszélgék meg tanuló társaival közösen, hogy miért tartja a legtöbb ember még ma is szépnek, arányosnak a görög és római művészet alkotásait. Idézzé fel művészettörténeti ismereteit. Melyik az az arányrendszer, ami általánosan szépnek tartott és elfogadott? Ismer-e olyan művészeket, akik nem követik ezt a hagyományos értékrendet?

Nézzén utána az arany metszés szabályai szerint készített műalkotásoknak könyvekben, az interneten. Nézzé meg az alábbi web oldalt:

http://hu.wikipedia.org/wiki/Arany_metsz%C3%A9s⁴⁵

⁴⁴ Forrás: Patrik John Ireland: Figure templates For Fashion Illustration, Batsford 2002, 13. és 4. oldal

⁴⁵ Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Arany_metsz%C3%A9s utolsó megtekintés: 2010. május 20

5. feladat

Tanulmányozza az alábbi web oldalakon a divatrajz készítés folyamatát. Végezze el az ott bemutatott feladatokat, gyakoroljon és alkalmazza az ott megtanultakat a későbbi munkáiban.

<http://www.youtube.com/watch?v=H2MdFe1ZRVM>⁴⁶

(YouTube: Fashion Drawing Step by Step Fashion Figure, croque 9 Head Figure with Bob Martin)

http://www.youtube.com/watch?v=1_NprbnQZ5A&feature=related⁴⁷

(YouTube: Drawing basic figure for fashion sketch)

⁴⁶ Forrás: http://www.youtube.com/watch?v=1_NprbnQZ5A&feature=related utolsó megtekintés: 2010. május 20

⁴⁷ Forrás: http://www.youtube.com/watch?v=1_NprbnQZ5A&feature=related utolsó megtekintés: 2010. május 20

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Keressen színes magazinokban, újságokban, reklám kiadványokban különböző mozdulatokat végző felöltözött figurákat és húzza be a fotókon a figurák fő tengelyeit filctollal. Először jelölje meg az ízületi pontokat (váll, könyök, csukló, csípő, térd, boka), és utána kösse össze határozott vonallal azokat. Ügyeljen a gerinc s-vonalára, figyeljen az esetleges elcsavarodására.

2. feladat

Készítsen 5 perces vonalrajzokat, álló, felöltözött figuráról A4-es rajzlapon. Váltogassa a különböző grafikai eszközöket. Használja ki a jellegzetességüket. Különböző erősségű ceruza vonalakkal és tónusozással vagy a pitt kréta lapjának és hegyének változtatott használatával adjon plaszticitást a figuráknak.

3. feladat

Válasszon a következő eszközök közül: diófa pác, szeszes pác, hígított tus, akvarell készítsen főleg színes, karakteres foltokból mozdulat képeket. Igyekezzen minél kevesebb vonalat használni.

4. feladat

Készítsen különböző eszközökkel 1–2 perces krokikat.

MEGOLDÁSOK

Többféle megoldás lehetséges. A bemutatott munkák példaként szerepelnek.

1. feladat

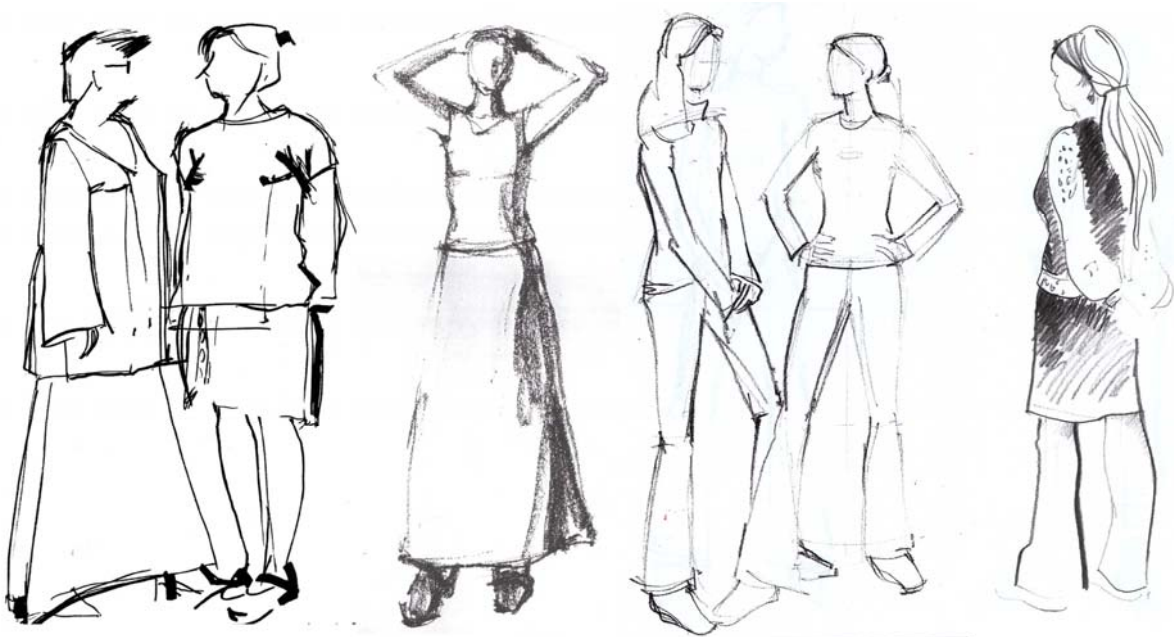

45. ábra. Az emberi test fő tengelyeinek berajzolása hirdetés fotókon

2. feladat

46. ábra. Golyóstoll, filctoll rajzok

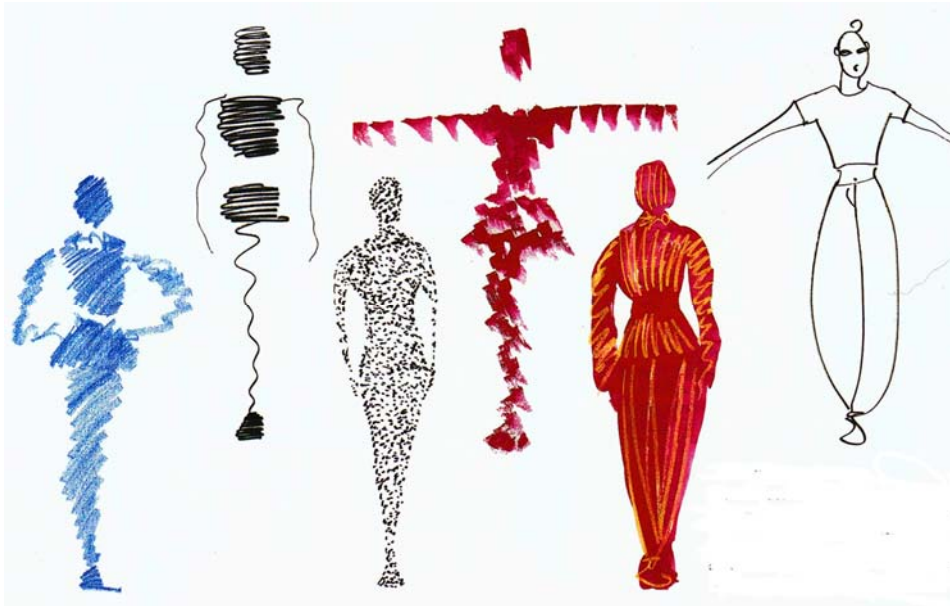
47. ábra. Nád, pitt kréta, ceruza rajzok

3. feladat

48. ábra. Diófa pác, szeszes pác, tempera képek

4. feladat

49. ábra. Mozdulat vázlatok különböző eszközökkel és technikákkal (filctoll, csőtoll, tempera, kréta)⁴⁸

⁴⁸ Forrás: C. Tatham & J. Seaman: Fashion Design Drawing Course, Barron's Kiadó, 56. oldal

AZ EGYEDI STÍLUSÚ SZABADKÉZI DIVATRAJZ

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ahogy az általunk tervezett modelleknek a funkcionalitás mellett egyedieknek, érdekeseknek kell lenniük, ugyanúgy jó, ha a divatgrafikánk is visszatükrözi azt. Bármilyen megmérettetés esetén nagyobb eséllyel indul az, aki saját stílusával kiemelkedik, kitűnik a többi közül. Az első pillanatban, szinte tudat alatt, akaratlanul is az egyedi, karakteres munkákat nézik meg a megrendelők, a zsűri tagok stb. A hasonló látványt nyújtó munkák, még ha minőségben különbözöek is, első látásra egybemosódnak, míg az egyediek magukra vonják a figyelmet. Ezért érdemes saját stílust kialakítanunk és tudatosan élni az első pillanat pszichikai előnyével.

Hogyan készítsünk hatásos, jó divatrajzot?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Az **eddig elsajátított ismeretek alapján** (anyagtechnikai kísérletek, drapéria ábrázolás, mozdulat rajzok) használja azt a grafikai eszközt, amely leginkább megfelel képességei és elképzelései közvetítésére. A lényegre összpontosítson, ne vesszen el a részletekben. Legyen lendületes, bátran használjon színeket, kontrasztokat. Gondoljon arra hogy el akarja adni magát, a munkáját és ezért figyelemfelkeltő, egyedi ugyanakkor egységes munkát kell letennie az asztalra.

Vázlataiból válassza ki a bemutatni kívánt darabokat és tanulmányai alapján készítse el a divatgrafika **kompozícióját** (egy vagy több alakos rajz, részletrajzok, ugyanazon mozdulat ismétlése, tükrözése, hangulati elemek és kiegészítők bekapcsolása, amelyek utalnak az öltözetek felhasználási területére,). Egyértelműen fejezze ki hogy milyen alkalomra, melyik korosztálynak, nemnek, milyen évszakra szánja az öltözetet. E cél érdekében bátran használja fel szintani ismereteit is.

Amennyiben rendelkezik anyag mintákkal akkor azokat is mutassa be különálló oldalon vagy a rajz mellé tűzve. Mindenképpen jelezze a divatrajzon az **anyagfajtákat** úgy, hogy külső szemlélő számára is érthető legyen. Érdemes **színváltozatokat** készíteni és bemutatni a ruhadarabok egymással való variálhatóságát. **Kiegészítő, magyarázó ábrák** is fűzhetőek a bemutató laphoz azért, hogy minél jobban értelmezhető legyen a munka.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Tanulmányozza híres divattervezők munkáit bemutató divatgrafikákat különböző web oldalakon, könyvekben, újságokban. Válassza ki az alábbi munkák közül azt, amelyik legjobban tetszik, ami leginkább hatással van önre és azt, amelyik közömbös. Próbálja megtalálni az okát. Elemezze a munkákat! Milyen vizuális eszközt, milyen kompozíciós módszert, milyen színeket stb. használtak? Következtetéseit jegyezze le és későbbi munkájában használja fel.

MUNKANYAG

50. ábra. L. Popova: Léto illusztráció 1924, S. Stipelman: Women's Wear Saily illusztráció 1981, F. Berthould: Architectural Digest illusztráció 2002⁴⁹

51. ábra. C. Bérard: 'Bar' Dior illusztráció 1947, M. Gustafson: Prada illusztráció 1997, R. Toledo: Paper magazine illusztráció 1989⁵⁰

⁴⁹ Forrás: Cally Blackman: 100 Years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing 2007, 66. oldal, 274. és 358. oldal,

⁵⁰ Forrás: Cally Blackman: 100 Years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing 2007, 152. oldal, 334. és 303. oldal,

52. ábra. Marjac: Monsieur illusztráció 1921, ismeretlenszerző Feraud illusztráció 1969, Zoltan: R. Gigli illusztráció 1993⁵¹

53. ábra. J. K. Farmer: Michael Kors illusztráció 2000, F. Berthoud J.P. Gaultier illusztráció 1986⁵²

⁵¹ Forrás: Cally Blackman: 100 Years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing 2007, 53. oldal, 243. és 306. oldal

⁵² Forrás: Sandra Burke: Drawing Techniques to Portfolio Presentation, Burke Publishing 2006, 127. oldal és Cally Blackman: 10 Years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing 2007, 291. oldal

2. feladat

Tetszés szerint válasszon az alábbi kiadványok közül és olvassa, nézze át őket, tanuljon belőlük. Keressen bennük olyan divatgrafikát, legalább három különböző stílusút, amelyik érzelmileg közel áll Önhöz. Önállóan kell értelmeznie, elemeznie eddig megszerzett ismeretei alapján és felhasználni későbbi munkájában. Készítsen jegyzeteket, vázlatokat a következtetéseiről.

Cally Blackman: 100 Years of Fashion illustration, Laurence King Publishing 2007

Sandra Burke: Drawing techniques to Portfolio Presentation, Burke Publishing 2006

Cser Andor: Szabdkézi rajz, modellrajz, Műszaki Kiadó 2001

Caroline Tatham & Julian Seamon: Fashion Design Drawing Course, Barron's

3. feladat

Állítson össze olyan grafikai lapot, amelyen többféle vizuális eszközzel mutatja be a tervezett modellt (figurán és kiterítve is). Az alábbi munkák példaként szerepelnek.

54. ábra. Többféle típusú divatgrafika vegyes technika felhasználásával⁵³

⁵³ Forrás: c. tatham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 64. oldal és International Textiles, Aug / Sept 2001, 098. oldal

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Készítsen divatgrafikát csak fekete szín és vonal segítségével. Mutassa be a forma mellett az anyagminőséget és a mintázatot is.

2. feladat

Készítsen színes újság papírból kollázs figurákat. Próbáljon olyan felületeket találni, amelyekből egyes elemek utalhatnak valamilyen öltözet elemre, de eredetileg nem azt ábrázolják.(pl.: öv, díszítés, szabásvonal stb.)

3. feladat

Készítsen divatgrafikát akvarell vagy tempera festék és ecset segítségével. Próbálja minél stilizáltabban, összefogottabban, csak néhány ecsetvonással, folttal bemutatni a formákat. Csak a lényegre összpontosítson, ne vesszen el az apró részletekben. Törekedjen az anyag minőségek bemutatására is.

4. feladat

Tervezzen mindennapi viseletre (casual wear) öltözetcsaládot és mutassa be a darabok egymással való variálhatóságát is..

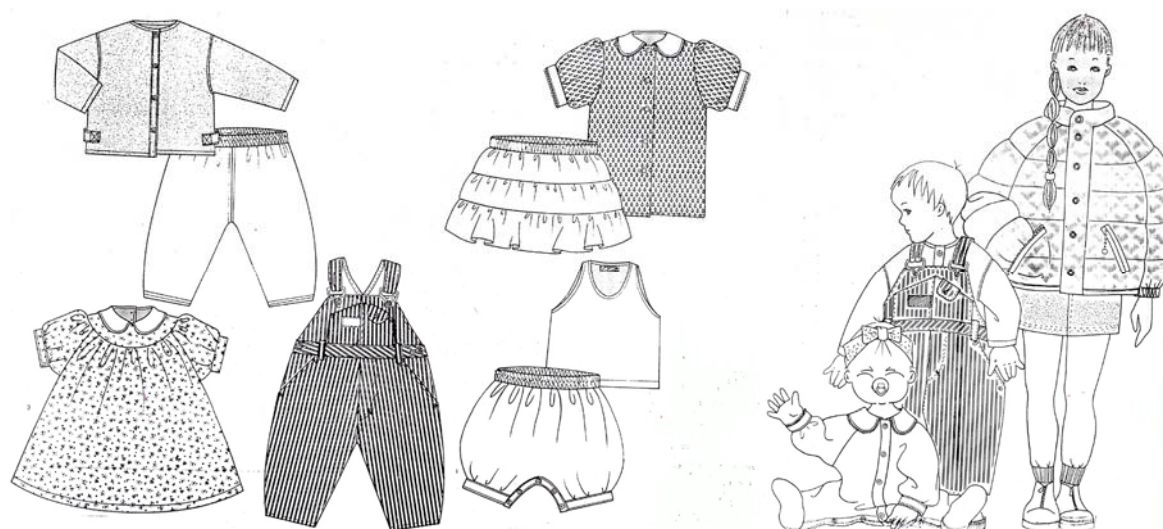
5. feladat

Készítsen divatgrafikát önállóan választott témára, ábrázolja a kiválasztott anyagtípusokat és mellékeljen hozzá valódi anyag vágatokat is. Ügyeljen a helyes léptékre, arányokra.

MEGOLDÁSOK

Többféle megoldás lehetséges. A bemutatott munkák példaként szerepelnek.

1. feladat

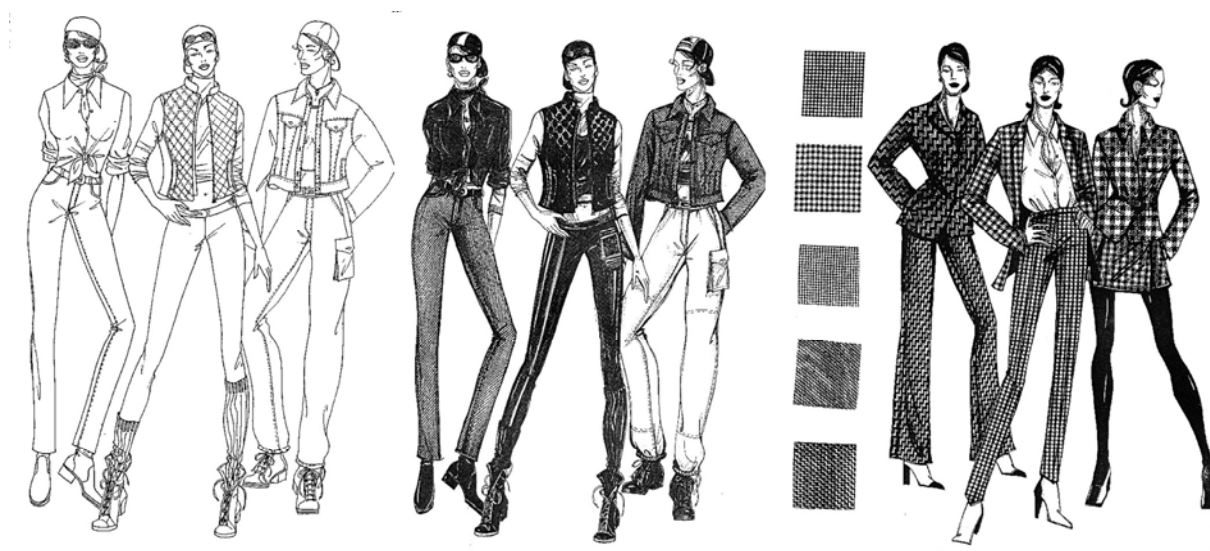
55. ábra. Kislány ruhák csak fekete színnel megjelenítve⁵⁴

56. ábra. Nyakmegoldások és fiú öltözet csak fekete színnel megjelenítve⁵⁵

⁵⁴ Forrás: Fashion Drawing Methode, Editions M.P.G.L. 2004, 136. oldal

⁵⁵ Forrás: Zeichen Für ModeDesign, The Peppin Press 2001,

57. ábra. Formát, anyag minőséget és mintázatot is bemutató vonalas rajz⁵⁶

2. feladat

58. ábra. Színes újság papírból készített kollázs figurák⁵⁷

⁵⁶ Forrás: Zeichen Für ModeDesign, The Peppin Press 2001, 145. 147. és 148. oldal

⁵⁷ Forrás: C. Taham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 64. oldal

59. ábra. Színes újság papírból készített kollázs figurák⁵⁸

3. feladat

60. ábra. Színes ceruza és akvarell festék technika⁵⁹

⁵⁸ Forrás: C. Taham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 64. és 65. oldal

⁵⁹ Forrás: C. Taham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 68. és 69. oldal

61. ábra. Színes ceruza és akvarell technika⁶⁰

62. ábra. Divatgrafika fekete ceruzával és akvarelllel

⁶⁰ Forrás: C. Taham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 60. és 61. oldal

63. ábra. Anyag minta tervek és divatgrafika fekete ceruzával és akvarellel⁶¹

4. feladat

64. ábra. Minden napi öltözet család variálhatóságának bemutatása (fekete ceruza és akvarell)⁶²

⁶¹ Forrás: C. Taham & J. Seaman: Fashion Drawing Course, Barron's, 109. oldal és diák munka

⁶² Forrás: Sandra Burke: Drawing Techniques to Portfolio Presentation, Burke Publishing 2006, 94. és 95. oldal

5. feladat

65. ábra. Divatgrafika anyag ábrázolással és valódi anyagvágatokkal⁶³

⁶³ Forrás:Sandra Burke:Drawing Techniques to Portfolio Presentation, Burke Publishing 2006, 115. oldal

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

A. L. Arnold: Mode Grafik, a Technical and Textbook for Fashion Colleges, Academies and Self-study

Elisabeth Baillé: Lanvin, Maiger der Mode sorozat, Schirmel/Mosel Kiadó

Francois Baudot: Schiaparelli, Maiger der Mode sorozat, Schirmel/Mosel Kiadó 1997

Stella Blum: Designs by Erté, Dover Publications, Inc, New York 1976

Mariucca Casadio: Emilio Pucci, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson Ltd, London

Cser Andor: szabdkézi rajz, modellrajz, Műszaki Könyvkiadó 2001

Christiane Desroches-Noblecourt: Tutanhamon, Corvina Kiadó 1967

Richard Martin: Versace, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson Ltd, London 1997

Ginette Sainderichin: Kenzo, Fashion Memoir sorozat, Thames and Hudson Ltd, London 1999

Fashion Mode Methode, Editions M.P.G.L. 2004

Roger Goepper: Shogun, Tokuwa Art Museum 1983

Joanna Guze: A művészet nyomában, Móra Ferenc Könyvkiadó 1978

Georges Herscher: Aubrey Beardsley, Chene Kiadó 1976

Heribert Hutter: A művészi rajz technikája, Corvina Kiadó 1986

International Textiles, No 823 2001 aug / Sept

Patrick John Ireland: Figure templates for fashion illustration, B T Batsford 2003

James Laver: Costume & Fashion, A concise history, Thames and Hudson 1982

Leonardo: A festészetről, Corvina Kiadó 1967

Michael Levey : A festészet rövid története, Corvina Kiadó 1972

Modezeichen Grundtechnik und Design, Parragon Kiadó

Prado/ XIV–XVIII sz. festmények, Corvina Kiadó 1972

Szalai Zoltán: A kockától az aktig, Corvina Kiadó 1974

Caroline Tatham & Julian Seamon: Fashion Design Drawing Course, Barron's

Zeichen für modedesign, The Peppin Press 2001

AJÁNLOTT IRODALOM

Barcsay Jenő: Művészeti Anatómia, Corvina Kiadó 2008

Cally Blackman: 100 years of Fashion Illustration, Laurence King Publishing 2007

Sandra Burke: Drawing Techniques to Portfolio Presentation, Burke Publishing 2006

Heribert Hutter: A művészi rajz története és technikája, Corvina kiadó 1986

John Raynes: Alakrajz, emberábrázolás kézikönyv, Collins & Brown, Replika Kiadó 2007

Szunyoghy András: Az emberi test, kis művészeti Anatómia, Kossuth Kiadó 2003/ 2006

Szunyoghy András: Portré és kézrajzolás, Kossuth Kiadó 2006.

A(z) 0991–06 modul 030–as szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 211 07 0000 00 00	Dívat- és stílustervező

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
30 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató